

Poreska praksa za maj 2014.godine

Pitanja i odgovori iz PDV-a	od strane	2 - 8
Pitanja i odgovori iz poreza na dohodak fizičkih lica	od strane	9 - 13
Pitanja i odgovori iz poreza na dobit pravnih lica	od strane	14 - 14
Pitanja i odgovori - razno	od strane	15 - 15

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

1. Po kojoj stopi PDV-e iskazuje na fakturi domaća firma stranoj firmi za izvršene usluge dizajna?

U skladu sa odredbama člana 12 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG, broj 65/01 ... i "Sl. list Crne Gore", broj 40/11,29/13) poreski dužnik PDV je poreski obveznik koji izvrši promet proizvoda, odnosno usluga, na koji se obračunava i plaća PDV.

Porez na dodatu vrijednost se u skladu sa članom 14 istog Zakona obračunava i plaća prema mjestu gdje je obavljen promet proizvoda, odnosno usluga, odnosno prema mjestu u kome se, prema ovom zakonu, smatra da je taj promet obavljen.

Članom 17 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, propisano je da se mjestom izvršenog prometa usluga smatra mjesto u kojem poreski obveznik koji pruža usluge, ima svoje sjedište ili poslovnu jedinicu iz koje obavlja usluge ili stalno, odnosno uobičajeno prebivalište, ako nema sjedište ili poslovnu jedinicu. Istim članom su propisani i određeni izuzeci.

Odredbama člana 17 stav 3 propisano je da se izuzetno od stava 1 ovog člana mjestom izvršenog prometa smatra mjesto primaoca usluge, ako primalac usluge ima prebivalište u inostranstvu, kod usluga koje su taksativno nabrojane.

S obzirom da se radi o uslugama dizajna koje se ne mogu svrstati u usluge iz člana 17 stav 3, pod pretpostavkom da se usluga vrši u Crnoj Gori, jer u dopisu ne navodite mjesto vršenja usluga, poreski obveznik kod ovakvih usluga je pružalac usluge, a mjesto izvršenog prometa s obzirom da se usluga obavlja u Crnoj Gori je mjesto u kojem poreski obveznik koji pruža usluge ima svoje sjedište.

Osnovica za obračun PDV je ugovorena naknada.

Ovako zaračunati PDV u mjesečnoj prijavi poreza na dodatu vrijednost PR PDV2 unosi se u koloni pod rednim brojem 14 PDV na domaći promet proizvoda i usluga po stopi od 19%.

2. Kakav je poreski tretman u slučaju kada domaća firma angažuje stranu firmu pri izgradnji nepokretnosti na teritoriji Crne Gore?

Zakon o poreskoj administraciji («Sl. list RCG», broj 65/01 ... 29/05, „Sl. list Crne Gore“, broj 73/10 ...28/12), definiše poreskog obveznika kao lice koje u skladu sa poreskim i drugim zakonima podliježe obavezi plaćanja poreza. Lice prema istom Zakonu je: pravno lice, dio pravnog lica, organizacija, preduzetnik i fizičko lice koje je dužno da postupa u skladu sa poreskim zakonima Crne Gore, bez razlike na način i oblik organizovanja.

Firme iz inostranstva koje obavljaju svoju djelatnost na teritoriji Crne Gore, a vezane su za građevinarstvo mogu u skladu sa svojom poslovnom politikom u Crnoj Gori otvoriti svoje poslovne jedinice ili predstavništva.

Članom 17 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 65/01 ...04/06 i "Sl. list Crne Gore", broj 16/07...29/13) i članom 34. Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 65/02 ... 16/0...30/13), propisano je da se kod

utvrđivanja mjesta isporuke usluga, primjenjuje opšte načelo da je mjesto obavljene usluge tamo gdje je sjedište, odnosno stalno boravište ili prebivalište lica koje obavlja usluge, ako navedenim propisima nije drugačije određeno.

Članom 17 stav 2 tačka 1 propisano je da se izuzetno od stava 1 ovog člana, mjestom vršenja prometa usluga smatra mjesto u kome se nepokretnost nalazi, ako se usluga vrši neposredno u vezi sa nepokretnostima, uključujući i usluge posredovanja u prometu nepokretnosti, procjene nepokretnosti, pripremni radovi u građevinarstvu.

Na osnovu naprijed navedenog, postoji obaveza domaćeg pravnog lica da po ispostavljenoj fakturi od strane nerezidentnog stranog lica obračuna i uplati PDV.

U slučaju izvođenja građevinskih radova od strane nerezidentnog pravnog lica, ukoliko ti radovi traju duže od šest mjeseci, u skladu sa članom 4 stav 4 Zakona o porezu na dobit pravnih lica («Sl.list RCG», br. 65/01,12/02 i 80/04 i «Sl. list Crne Gore», broj 40/08 ...61/13), nerezidentno pravno lice je u obavezi da osniđe poslovnu jedinicu preko koje će obavljati svoje poslove.

Preduzeće kao dio stranog društva koje svoju djelatnost obavlja u Crnoj Gori, registruje se za obavljanje poslovne djelatnosti u svrhe trajnog ostvarivanja prihoda i dužno je da svoje poslovanje usaglasi sa odgovarajućim odredbama poreskih i drugih zakona u Crnoj Gori.

U smislu poreskih zakona Crne Gore, navedeno preduzeće ima status poreskog obveznika koje je dužno da obračunava i plaća poreze saglasno tim zakonima kao i svi poreski obveznici u Crnoj Gori.

Na obaveze obračunavanja i plaćanja PDV i poreza i doprinosa na i iz ličnih primanja dijela stranog društva registrovanog u Crnoj Gori, od presudnog uticaja su određenja iz Zakona o porezu na dodatu vrijednost kao što su određenja predmeta oporezivanja, poreskog dužnika i poreskog obveznika, mjesta oporezivanja, nastanka obaveze obračunavanja PDV, poreske osnovice, poreske stope, poreskih oslobođenja, kao i uslova za odbijanje ulaznog PDV, a za poreze i doprinose, određenja iz Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakona o obaveznom socijalnom osiguranju.

Članom 12 Zakona o PDV je propisano da je poreski dužnik poreski zastupnik koga imenuje poreski obveznik koji nema sjedište, poslovnu jedinicu, stalno odnosno uobičajeno prebivalište u Crnoj Gori, a u slučaju da nije imenovan poreski zastupnik, PDV plaća primalac proizvoda odnosno usluga.

Pravilnikom o primjeni Zakona o PDV-u (Sl. list RCG br.65/02 i Sl.list CG br.64/08, 30/13), članom 29 je propisano koga može za poreskog zastupnika imenovati strano lice, obaveze poreskog zastupnika vezane za dokumentaciju po osnovu izdatih računa kao i to da je poreski zastupnik solidarno odgovoran za plaćanje PDV-a.

Dakle, kada se radi o uslugama koje pružaju strana lica može se raditi o uslugama iz odredbi čl.17 stav 2 Zakona i čl. 34 stav 3 Pravilnika koje se vrše neposredno u vezi sa nepokretnostima gdje se mjestom obavljanja usluge smatra mjesto u kome se nepokretnost nalazi. Ako poreski dužnik koji nema sjedište u Crnoj Gori nije obavezan da registruje poslovnu jedinicu u smislu člana 4 stav 4 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, a ne imenuje poreskog zastupnika, PDV plaća primalac proizvoda, odnosno usluga, shodno čl. 12 stav 1 tačka 2 Zakona i čl. 30 stav 1 Pravilnika .

3. Kakve su mogućnosti ispravke (smanjenja)PDV-a u slučaju nenaplaćenih potraživanja kada su računi firme koja duguje više godina blokirani i bez priliva sredstava?

Kada je u pitanju mogućnost ispravke (smanjenja)PDV-a u slučaju nenaplaćenih potraživanja ukazujemo na odredbe člana 20a Zakona o PDV kojim je propisano da poreski obveznik može, zbog nemogućnosti naplate, ispraviti (smanjiti) iznos PDV, ako na osnovu pravosnažne sudske odluke o završenom stečajnom postupku ili o uspješno završenom postupku prinudnog poravnjanja ne bude isplaćen, odnosno ne bude isplaćen u cjelini. Na isti način može postupiti poreski obveznik ako dobije pravosnažnu odluku suda o obustavljanju izvršnog postupka, odnosno drugi dokument iz koga se vidi da po završenom postupku nije bio isplaćen, odnosno nije bio isplaćen u cjelini jer je dužnik bio izbrisan iz sudskog registra, odnosno drugih odgovarajućih registara ili evidencija. Ako poreski obveznik naknadno primi uplatu ili djelimičnu uplatu za obavljani promet proizvoda, odnosno usluga u vezi sa kojim je ostvario ispravku poreske osnovice, dužan je da od primljenog iznosa obračuna PDV.

Dakle, na osnovu naprijed navedenog poreski obveznik stiče mogućnost ispravke PDV-a, zbog nemogućnosti naplate, ukoliko posjeduje dokumentaciju kojom dokazuje da se u nekom od naprijed navedenih postupaka, odnosno po njihovom okončanju nije naplatio svoja potraživanja.

4. Da li strani državljanin, bez rezidencijalnog statusa u Crnoj Gori, ako kupi skupocjeno umjetničko djelo na izložbi u Crnoj Gori, podliježe čl 25 tačka3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, uz napomenu da bi skupocjeni umjetnički predmeti bili uvezeni u Crnu Goru preko ATA karnet-a?

Kako navodite u dopisu umjetnička djela će biti privremeno uvezena preko ATA karnet-a. Roba pomoću ATA karneta prelazi granicu brzo i jednostavno, ali pri tome se moraju poštovati određena pravila i uslovi tj da sva roba izvezena ili uvezena po osnovu ATA karneta mora da bude u cjelosti ponovo izvezena/ponovo uvezena u istom stanju u kojem je bila izvezena/uvezена (nije namijenjena za prodaju, iznajmljivanje, itd.)

Osim kada to dopušta nacionalno zakonodavstvo zemlje privremenog uvoza, roba kojoj se jamči privremeni uvoz ne smije:

- a) biti pozajmljena ili na bilo koji način upotrijebljena za iznajmljivanje ili sticanje naknade,
- b) biti premještena s mjesta na kojem se zbiva određena manifestacija

Ukratko, privremeni uvoz pod ATA karnetom odnosi se na robu koja će biti ponovo izvezena u istom stanju u kakvom je i uvezena.

Što se tiče poreskog tretmana prodaje umjetničkih slika, to je članovima 45, 46 i 47 Zakona o porezu na dodatu vrijednost propisan način oporezivanja, poreska osnovica za upotrebljavane proizvode, umjetničke predmete, zbirke i antikvitete.

Poreski obveznik, koji u okviru obavljanja djelatnosti, bilo da radi u svoje ime ili u ime drugog lica u skladu sa ugovorom, na osnovu kojeg se plaća provizija za kupovinu ili prodaju i koji nabavlja, odnosno kupuje ili stiče upotrebljavane proizvode, umjetničke predmete, zbirke i starine u cilju dalje prodaje može obračunavati i PDV u skladu sa ovim članom (45).

Umjetničkim predmetima smatraju se:

- slike, crteži i pasteli, kolaži i slične dekorativne table, ako ih autori izrađuju ručno;
- originalne gravure, otisci i litografije, ako ih je autor izradio ručno u ograničenom broju u crnobijeloj boji ili u boji jedne ili više ploča, bez obzira na postupak i materijal koji je korišćen, osim ukoliko je korišćen mahanički ili fotomehanički postupak;
- originalne skulpture i kipovi od bilo kojeg materijala, ako ih izradi autor i skulpturni odlivci čija izrada je ograničena na osam kopija, ukoliko je nadzire autor ili njegov nasljednik;
- tapiserije i ručno izrađeni tekstilni zidni predmeti na osnovu originalnog umjetničkog djela, pod uslovom da nema više od osam kopija od svakog;
- unikatni predmeti od keramike izrađeni isključivo od strane autora i sa njegovim potpisom;
- slike (oslikavanja) na bakru (bakrotisci) izrađene isključivo ručno, ograničene na osam označenih kopija, na kojima je potpis autora ili studija (ateljea), osim proizvoda draguljara (dragocjenosti, nakit, zlatara i filigrana);
- umjetničke fotografije koje snimi, odnosno (otisne), natisne (naštampa) autor ili su snimljene pod njegovim nadzorom, ako su potpisane i označene brojem i ograničene na 30 kopija, u svim veličinama.

Zbirkama se smatraju:

- poštanske marke i vrijednosnice, prigodne koverta prvog izdanja, natisnute, frankirane pismene pošiljke, korišćene ili nekorišćene, s tim da nijesu u opticaju, odnosno nijesu namijenjene za upotrebu;
- zbirke i primjerci koje imaju zoološku, botaničku, mineralošku, anatomsku, istorijsku, arheološku, paleontološku, etnografsku ili numizmatičku vrijednost (značaj).
- Starinama se smatraju predmeti iz carinske tarife, osim umjetničkih predmeta i zbirke koji su stari više od 100 godina.

Ako preprodavac istovremeno obračunava i plaća PDV po opštem postupku, po tom postupku mora u svom knjigovodstvu obezbijediti odvojeno iskazivanje prometa i obračunavati i plaćati PDV za svaku stavku posebno.

Preprodavac je dužan poreskom organu podnijeti prijavu za oporezivanje po posebnom postupku svakih 15 dana prije početka mjeseca u kojem namjerava otpočeti obračunavati PDV po tom postupku. PDV po posebnom postupku počinje se obračunavati prvog dana narednog mjeseca u kome je podnijeta prijava za oporezivanje po posebnom postupku. Period obračunavanja PDV čiji je način utvrđen ovim članom ne može biti kraći od 24 mjeseca.

Preprodavac može obračunavati PDV po posebnom postupku, ako je pribavio ili stekao proizvode iz stava 1 ovog člana od:

- lica koje nije poreski obveznik;
- drugog poreskog obveznika koji, u skladu sa ovim zakonom, za taj proizvod nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV;
- poreskog obveznika iz člana 42 stav 1 ovog zakona, ako se radi o poslovnim sredstvima;
- od drugog preprodavca.

Preprodavac koji obračunava PDV po ovom članu i po čl. 46 i 47 ovog zakona ne smije na računima koje izdaje iskazati PDV.

Poreska osnovica kod prometa proizvoda iz člana 45 ovog zakona je ostvarena razlika između prodajne i nabavne cijene preprodavca tih proizvoda, umanjena za PDV na tu razliku. Nabavna cijena preprodavca obuhvata cjelokupnu naknadu (u novcu, stvarima ili uslugama), uključujući sve dažbine (poreze), provizije, troškove i davanja koja je platio preprodavac licu od koga je pribavio predmetni proizvod.

Prodajna cijena preprodavca obuhvata cjelokupnu naknadu koju je ili će preprodavac primiti od kupca ili trećeg lica, uključujući subvencije neposredno povezane sa tim prometom, poreze i sva druga davanja, posredne troškove nabavke, proviziju, troškove pakovanja, prevoza i obezbjeđenja koje preprodavac zaračuna kupcu, uključujući i PDV.

Ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene proizvoda, smatra se da je poreska osnovica jednaka nuli (0).

Drugi slučajevi prometa predmeta umjetničke vrijednosti, zbirki i antikviteta su propisani članom 47 Zakona na način što preprodavac može obračunavati PDV na razliku nabavne i prodajne cijene i kod prometa:

- predmeta umjetničke vrijednosti, zbirki i antikviteta (starina) koje sam uvozi;
- predmeta umjetničke vrijednosti koje pribavi neposredno od autora ili zakonitih nasljednika.

Period (razdoblje) obračunavanja PDV, po ovom članu, ne može biti kraći od 24 mjeseca.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, preprodavac može obračunavati PDV po opštem postupku, u slučaju pojedinačnog prometa proizvoda iz stava 1 ovog člana. U tom slučaju, smije odbiti ulazni PDV koji je platio ili mu je bio zaračunat i to u poreskom periodu u kojem je obavio promet proizvoda.

Poreska osnovica na promet proizvoda iz stava 1 ovog člana je ostvarena razlika između prodajne cijene preprodavca za odnosne proizvode i nabavne cijene preprodavca za te proizvode, umanjena za PDV na tu razliku.

Nabavna cijena prilikom uvoza je iznos koji je jednak poreskoj osnovici prilikom uvoza proizvoda, uvećana za PDV obračunat ili plaćen prilikom uvoza tog proizvoda. Nabavna cijena iz stava 1 tačka 2) ovog člana je cjelokupna naknada, uključujući sve poreze, provizije, troškove i dažbine koje je platio preprodavac licu od kojeg je pribavio te proizvode.

Prodajna cijena preprodavca obuhvata cjelokupnu naknadu koju je ili će preprodavac primiti od kupca ili trećeg lica, uključujući subvencije neposredno povezane sa tim prometom, poreze i sve druge dažbine, zavisne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i osiguranja) koje preprodavac zaračuna kupcu, uključujući i PDV.

Ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene predmetnog proizvoda, smatra se da je poreska osnovica jednaka nuli (0).

Preprodavac koji izvrši promet proizvoda po ovom članu ne smije odbiti ulazni PDV za tako pribavljene ili uvezene proizvode.

Odredbe člana 46 st. 2. i 3. ovog zakona se primjenjuju i na promet proizvoda iz ovog član

Dakle, oporezivanje prometa PDV umjetničkih slika, zbirki i antikviteta (starina) se može vršiti po posebnom postupku samo uz poštovanje odredbi iz citiranih članova Zakona o PDV, dok u skladu sa članom 24a stav 1 tačka 13 Zakona o PDV oporezivanje ostvarenog prihoda vrši po sniženoj stopi od 7% .

5. Da li pravno lice koje prodaje poslovni prostor drugom pravnom licu, a koji nije novogradnja, ima obavezu da na računu iskaže PDV?

Članom 4 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br. 65/01...04/06 i «Sl. list CG», broj 16/07 ... 40/11,29/13), određeno je da promet proizvoda predstavlja prenos prava raspolaganja pokretnim, odnosno nepokretnim stvarima. Prometom proizvoda, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se i prodaja objekata i prenos stvarnih prava i udjela na

nepokretnostima koji imaocu (vlasniku) daju svojinsko pravo, odnosno pravo posjeda na nepokretnosti ili dijelu nepokretnosti.

Prvi prenos prava raspolaganja na novoizgrađenom građevinskom objektu ili ekonomski djeljivoj cjelini (dakle i stanovima) može da izvrši isključivo investitor. Ovakav prenos se oporezuje porezom na dodatu vrijednost po stopi od 19% a svaki sljedeći promet se oporezuje porezom na promet nepokretnosti po stopi od 3%.

Ukoliko se radi o poslovnom prostoru, prilikom čije kupovine je pravno lice iskoristilo pravo na odbitak ulaznog PDV-a, u obavezi je da izvrši ispravku ulaznog PDV-a ako je nepokretnost otuđena u rokovima propisani članom 39 Zakona o PDV i 104 Pravilnika o primjeni zakona o PDV.

Ako se radi o poslovnom prostoru koji nije kupljen od investitora, kao novoizgrađeni objekat, tada pravno lice prilikom prodaje navedenog objekta ne fakturiše PDV, već se takav promet oporezuje u skladu sa odredbama Zakona o porezu na promet nepokretnosti (Sl list CG br.36/13) kojim se uređuju pitanja vezano za obavezu plaćanja poreza na promet nepokretnosti na području Crne Gore.

6. Da li vaša firma, koja se bavi organizacijom proslava, vjenčanja, rođendana, može da koristi pravo na odbitak ulaznog PDV sa računa od hotelskog smještaja, restorana i prodavnica?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i «Sl.list Crne Gore», br. 16/07...29/13), u članu 37 stav 1, propisano je da poreski obveznik može, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV (pretporez) koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge (ulazni PDV), ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.

Članom 94 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/02 ... 16/06 i «Sl. list Crne Gore», broj 64/08, 30/13), propisani su uslovi za ostvarivanje prava na odbitak PDV-a, koji moraju biti kumulativno ispunjeni, i to za poreske obveznike koji obavljaju oporezive isporuke proizvoda i usluga i isporuke za koje je Zakonom priznato pravo na odbitak pretporeza.

Shodno tome, pravo na odbitak pretporeza priznaje se ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1. da računi za nabavljene proizvode i obavljene usluge sadrže sve podatke propisane članom 32 stav 1 Zakona,
2. da je isporuka proizvoda ili usluga izvršena (primljena) od strane drugog obveznika PDV,
3. da za primljene proizvode ili usluge nije isključeno pravo na odbitak pretporeza, u skladu sa članom 37 Zakona,
4. da su primljeni proizvodi, odnosno usluge namijenjeni za obavljanje djelatnosti poreskog obveznika.

Dakle, pravo na odbitak PDV-a možete ostvariti ukoliko su ispunjene citirane odredbe zakona i podzakonskih akata.

7. Pojašnjenje vezano za ispravku ulaznog PDV-a prilikom kupvine poslovnog prostora, koji je kasnije prodat fizičkom licu. Da li ste ispravno postupili što na fakturi nijeste iskazali PDV?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG»,br.65/01...76/05 i Sl.list CG, br. 16/07,40/11,29/13), u članu 37. stav 1, propisano je da poreski obveznik može, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV (pretporez) koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluga (ulazni PDV), ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.

Pravo na odbitak pretporeza imaju poreski obveznici koji obavljaju oporezive isporuke proizvoda i usluga i isporuke za koje je Zakonom priznato pravo na odbitak pretporeza Nabavka poslovnog prostora izvršena sa ciljem da se upotrijebi u svrhe obavljanja djelatnosti, za privredno društvo predstavlja imovinu, te je kao takvu treba evidentirati u poslovnim knjigama.

U slučaju da poreski obveznik otuđi taj dio imovine prodajom (kao što ste vi uradili) u toku perioda od deset godina od kalendarske godine u kojoj je nepokretnost počela da se koristi, saglasno odredbama člana 39. stav 2. Zakona o porezu na dodatu vrijednost, poreski obveznik je **dužan da izvrši ispravku odbitka ulaznog PDV-a** koji je po tom osnovu ostvario Što se tiče pitanja da li ste ispravno postupili što na fakturi nijeste iskazali PDV , jer je prostor prodat fizičkom licu, koje nije obveznik PDV-a, obavještavamo vas da se prodaja prostora koju ste vi izvršili u poreskom smislu smatra drugim prenosom, te se takav promet oporezuje u skladu sa odredbama Zakona o porezu na promet nepokretnosti, kojim se uređuju pitanja vezano za obavezu plaćanja poreza na promet nepokretnosti na području Crne Gore, bez obzira da li se radi o pravnom ili fizičkom licu.

POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

1.Uputstvo u vezi oporezivanja porezom na dohodak fizičkih lica, odnosno načina plaćanja poreskih obaveza za poreske obveznike koji su od 01.01.2014.godine oporezuju po stvarnom dohotku.

Prema odredbama člana 49 stav 8 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br.65/01 ...04/07 i "Službeni list CG", br.86/09 ... 62/13) obvezniku koji obavlja djelatnost: advokatsku, notarsku, revizorsku, računovodstvenu, zdravstvenu, konsultantsku, projektantsku, geometra, javnog izvršitelja, drugih profesionalnih i intelektualnih zanimanja, frizersku, bilijar klubova, zabavnih igara, trgovine na malo i veliko, ugostiteljstva, hotelijerstva, finansijskog posredovanja i aktivnosti u vezi s nekretninama, osim trgovinske i ugostiteljske djelatnosti koja se obavlja na tezgi, u privremenom objektu, sličnom montažnom ili pokretnom objektu, od januara 2014 godine se ne priznaje pravo da porez plaća u godišnjem paušalnom iznosu.

Poreski obveznik koji obavlja djelatnosti navedene u članu 49 stav 8 navedenog zakona, a koji je u 2013. godini porez na dohodak plaćao u paušalnom iznosu u 2014 godini poresku obavezu obračunava na osnovu procjene ostvarene dobiti i plaća poreza po stvarnom dohotku u vidu mjesečnih akontacija. Poreski obveznik koji porez plaća po stvarnom dohotku u obavezi je da vodi poslovne knjige i podnosi Godišnju prijavu poreza na dohodak fizičkih lica za 2014. godinu (Obrazac-FPP FL) sa bilansom stanja i bilansom uspjeha do 30. aprila 2015. godine. Konačnu obavezu poreza na dohodak fizičkih lica, poreski obveznik utvrđuje po godišnjoj prijavi na osnovu ostvarenog dohotka.

Porez na dohodak u 2014.godini poreski obveznici plaćaju u vidu mjesečnih akontacija a kao osnovica za obračun uzima se iznos planirane dobiti koju je poreski obveznik iskazao u informativnoj prijavi, tako što se planirana dobit dijeli na dvanest mjeseci, a stopa za obračun poreza je 9%.

U skladu sa članom 60d istog zakona, poreski obveznik koji je tokom 2013. godine plaćao porez u paušalnom iznosu i koji obavlja djelatnost za koju se, u skladu sa članom 49 stav 8 ovog zakona, ne priznaje pravo plaćanja poreza u godišnjem paušalnom iznosu, dužan je da do 15. januara 2014. godine, nadležnom poreskom organu podnese procjenu ostvarenja prihoda za 2014. godinu, radi obračuna i plaćanja mjesečnih akontacija poreza na prihode od samostalne djelatnosti za tu godinu.

Kada su u pitanju doprinosi, od januara 2014. godine, prema članu 9-10 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje "Službeni list CG", br13/07 ... 62/13) osnovica za obračun doprinosa za obavezno socijalno osiguranje se utvrđuje u zavisnosti od visine ostvarenog, odnosno planiranog godišnjeg prometa i to:

- do 9.000,00 eura, do 60% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori,
- do 15.000,00 eura, do 100% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori,
- preko 15.000 eura, do 150% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori,

s tim da obveznik može da plaća doprinos na osnovicu iznad iznosa utvrđenog ovim odredbama.

Poreski obveznici koji su u 2013. godini porez na dohodak plaćali u paušalnom iznosu, u 2014. godini poresku osnovicu za doprinose za obavezno socijalno osiguranje utvrđuju na osnovu

planiranog prometa, koji prijavljuju poreskom organu (Procjenjivanje ostvarene dobiti od samostalne djelatnosti).

Npr. za preduzetnika sa prometom preko 15.000€ mjesečna osnovica iznosi 150% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori (odnosno CCA 1080€ i ukupni doprinosi za obavezno socijalno osiguranje na mječnom nivou bi iznosili oko 360€) .Stopa doprinosa po kojoj se plaća doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje za ova lica iznosi 20,5% na teret osiguranika.

U svrhe utvrđivanja akontacije poreski obveznik može izvršiti procjenu na osnovu podataka o prihodima odnosno zaduženja za prethodnu godinu kao i na osnovu očekivanog prihoda i slč.

2. Koje su poreske obaveze domaće firme prilikom isplate nerezidentnom fizičkom licu za usluge izvršene u inostranstvu (ugovaranja različitih aranžmana I slč.)?

Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica (Sl.list RCG, br. 65/01 ... 04/07 i Sl.list CG, br. 86/09 ...62/13), je propisano da je poreski obveznik poreza na dohodak rezidentno, odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenih ovim zakonom.

Kako u dopisu navodite radi se o pružanju usluga (ugovaranja različitih aranžmana I slč.) od strane nerezidentnog fizičkog lica koje isključivo radi kao nezavisni posrednik i strani je državljanin.

Takodje, mjesto pružanja usluge je inostranstvo što je opredeljujuće za poreski tretman kod pružanja usluga.

Članom 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica propisano je da je poreski obveznik poreza na dohodak rezidentno, odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenih ovim zakonom.

Predmet oporezivanja nerezidentnog fizičkog lica je dohodak koji nerezident ostvari po osnovu aktivnosti obavljenih preko stalnog mjesta poslovanja u Crnoj Gori.

S obzirom da se radi o pružanju usluga stranog državljanina i da se usluge pružaju u inostranstvu u tom slučaju ne postoji obaveza obračuna poreza jer je pretpostavka da će strano fizičko lice biti oporezovano u svojoj zemlji.

Obaveza obračuna poreza prilikom isplate postojala bi u slučaju zaključenja ugovora sa fizičkim licem o pružanju usluga na teritoriji Crne Gore.

3. Da li zaposleni koji radi kod dva poslodavca ima pravo na povraćaj više plaćenih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, ako to pravo stiče jedino zbirom plaćenih doprinosa kod oba poslodavca i da li se zaposlenom koji radi kod dva poslodavca po 20 sati i ima bruto zaradu veću od 720,00€ kod oba poslodavca obračunava krizni porez?

Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02, 37/04, ... "Sl. list CG" br.78/06, 04/07 ...14/12, 06/13, 62/13) u čl.14 regulisano je da se ličnim primanjima smatra prihod koji poreski obveznik ostvari od zaposlenja i da se ličnim primanjima smatraju i prihodi ostvareni po drugom osnovu, koji su, u skladu sa ovim zakonom, upodobljeni sa radnim odnosom.

Čl.46 navedenog zakona propisano je da porez na lična primanja obračunava, obustavlja i uplaćuje poslodavac, odnosno isplatilac tih primanja.Porez na lična primanja se obračunava,

obustavlja i uplaćuje prilikom svake isplate primanja, prema propisima koji važe na dan isplate. Akontacija poreza na lična primanja obračunava se od poreske osnovice, koju čini iznos bruto ličnih primanja ostvarenih u određenom obračunskom periodu.

Akontacija poreza na lična primanja iznad 720 Eura mjesečno, obračunava se po stopi od 15% na iznos primanja iznad 720 Eura. Što znači da se zaposlenom koji radi kod dva ili više poslodavaca kod svakog poslodavca obračunava krizni porez, ako lično primanje prelazi iznos od 720,00€ bruto.

Što se tiče povraćaja više plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, to je regulisano čl.22 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje i Pravilnikom o načinu i postupku povraćaja više plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, kojim se propisuje način i postupak povraćaja više plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

Ako osiguranik ostvaruje pravo na povraćaj više plaćenih doprinosa po više osnova osiguranja, povraćaj više plaćenih doprinosa se vrši po osnovu osiguranja za koje su plaćeni doprinosi nakon ostvarenja najviše godišnje osnovice.

Napominjemo da shodno čl.43 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, poreski obveznik poreza na dohodak dužan je da, po isteku poreskog perioda, nadležnom poreskom organu podnese poresku prijavu po osnovu ličnih primanja ostvarenih kod dva ili više poslodavaca, odnosno isplatilaca primanja, a čiji je **ukupan** mjesečni bruto iznos iznad 720 eura.

4. Koje su poreske obaveze po osnovu isplata nagrada zaposlenima iz sredstava izdvojene dobiti, a po odluci skupštine akcionara?

Kako navodite u vašem dopisu, radi se o isplatama zaposlenim radnicima u vidu sredstava za poboljšanje uslova stanovanja, rješavanja stambenog pitanja, bonusa itd., koji nijesu akcionari i ne isplaćuju se po osnovu vlasništva. Kao izvor sredstava navodite dio neraspoređene dobiti, a po odluci skupštine akcionara banke.

Članom 37 stav 1 tačka 3 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (Sl.list RCG, br.65/01...04/07 i Sl.list CG, br.86/09 ... 62/13) propisano je da se prihodom od kapitala smatraju „udjeli u dobiti koje ostvare članovi uprave i zaposleni u novcu ili akcijama“.

Isplatilac prihoda od kapitala dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez na dohodak fizičkih lica po stopi od 9% istovremeno sa isplatom prihoda, kako je i propisano članom 50 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Na teret isplatioca se obračunava i uplaćuje prirez na porez po stopi utvrđenoj odgovarajućim aktom jedinice lokalne samouprave. Obračunati i uplaćeni porez na dohodak fizičkih lica po osnovu ovih prihoda unosi se u obrazac IOPPD pod šifrom 066.

Međutim, u slučaju da se dio dobiti koji se isplaćuje zaposlenom koristi kao davanje, odnosno kao zamjena za platu, takva naknada se tretira ličnim primanjem na koje se obračunavaju porezi i doprinosi u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Takođe, članom 18a stav 3 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (Sl.list CG br.13/07...62/13) propisano je da se doprinosi ne plaćaju na lična primanja ostvarena u obliku robe, poklona i kod činjenja i pružanja povoljnosti zaposlenim, osim ako se ta lična primanja daju kao kompenzacija za neisplaćenu zaradu.

Shodno članu 11 stav 1 tačka 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl.list RCG, br.65/01...80/04 i Sl.list CG, br.40/08 ... 61/13) primanja zaposlenih ili drugih lica po osnovu raspodjele dobiti ne priznaju se na teret rashoda u svrhu utvrđivanja oporezive dobiti.

5. Koje su poreske obaveze po osnovu sklopljenih ugovora sa pravnim i fizičkim licima za izvođenje muzičkog programa na muzičkom festivalu "Sea Dance" koji organizujete?

Organizovanje muzičkih manifestacija podliježe obračunu i uplati različitih poreskih obaveza, a zavisno od toga da li se ugovaranje samog nastupa i isplata autorskih naknada (autorskih honorara) vrši direktno izvodjačima ili se, što je najčešći slučaj, kao posrednici pojavljuju agencije koje nijesu poreski obveznici Crne Gore.

Ako se nastup izvođača ugovara preko posredničke agencije, u tom slučaju ne postoji obaveza obračuna poreza na dohodak fizičkih lica u Crnoj Gori, ukazujemo da je članom 29. Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl. List RCG br.65/01,...Sl. List CG br.40/08, 86/09...40/11,14/12,61/13) propisano da je obveznik poreza na dobit (vaše pravno lice u Crnoj Gori) dužan da obračuna porez po odbitku po stopi od 9% na isplate po osnovu autorskih naknada nerezidentnom pravnom licu.

Medjutim, članom 29a istog Zakona je predviđeno da kod obračuna poreza po odbitku koji se isplaćuje nerezidentnom pravnom licu, isplatilac prihoda primjenjuje odredbe Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, pod uslovima da nerezident dokaže status rezidenta države sa kojom je Crna Gora zaključila ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i da je nerezident stvarni vlasnik prihoda, a ne posrednik između isplatioca i nerezidentnog primaoca.

Kad nerezident ispunjava oba navedena uslova (potvrda rezidentnosti i pružanje dokaza da je stvarni vlasnik prihoda), tada isplatilac primjenjuje stopu poreza po odbitku koja je za te prihode određena u ugovoru koji je zaključen sa državom rezidentnosti primaoca tih prihoda. Ako nerezident ne ispunjava oba navedena uslova, tada isplatilac prihoda primjenjuje porez po odbitku po stopi koja je propisana važećim propisima u Crnoj Gori.

Kada je riječ o nerezidentnom pravnom licu sa sjedištem u državi sa kojom je nije zaključen Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, samim tim što nijesu ispunjeni uslove iz člana 29a Zakona o porezu na dobit postoji obaveza obračuna poreza po odbitku na prihode isplaćene nerezidentnom pravnom licu po osnovu člana 29 istog Zakona.

Napominjemo da status rezidenta države, sa kojom je zaključen ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, nerezident dokazuje kod isplatioca prihoda potvrdom ili drugim odgovarajućim dokumentom, ovjerenim od nadležnog organa druge države ugovornice čiji je rezident.

Što se tiče poreza na dodatu vrijednost, bitan elemenat za utvrđivanje nastanka poreske obaveze je mjesto izvršenog prometa. Izuzetno od opšteg pravila kojim je propisano da se mjestom izvršenog prometa usluga smatra mjesto u kojem poreski obveznik koji pruža usluge, ima svoje sjedište ili poslovnu jedinicu, članom 17 stavom 2 tačka 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG»,br.65/01...76/05 i Sl.list CG, br. 16/07,40/11,29/13) je propisano da se mjesto vršenja prometa usluga smatra mjesto u kome je usluga stvarno izvršena ako se radi uslugama iz oblasti: kulture, umjetnosti, nauke, obrazovanja, sporta, zabavnih priredbi i slične usluge, uključujući i usluge organizatora izvršenja tih usluga.

Domaće pravno lice, koje koristi usluge stranih lica koja nemaju sjedište u Crnoj Gori a nijesu imenovala poreskog zastupnika, dužno je da za izvršene usluge tog stranog lica, saglasno odredbama Zakona izvrši obračun i plaćanje poreza na dodatu vrijednost.

U vezi poreza na dodatu vrijednost na ulaznice za koncerte estradnih umjetnika, upućujemo vas na odredbe čl. 24 a stav 1 tačka 14 Zakona o PDV gdje je propisano da se PDV obračunava i plaća po sniženoj stopi od 7% od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda, i to za usluga koje se naplaćuju putem ulaznica za bioskopske i pozorišne predstave, koncerte, muzeje, sajmove, zabavne parkove, izložbe, zoološke vrtove i slične kulturne i sportske priredbe, osim onih za koje je propisano oslobođenje od plaćanja PDV.

Dakle, na osnovu navedenih odredbi Zakona o PDV-u oporezivanje prihoda ostvarenog prodajom ulaznica za koncerte estradnih muzičara obračunava se po sniženoj stopi od 7% .

Što se tiče obaveze organizatora festivala po osnovu ugovora sklopljenih sa nerezidentnim fizičkim licem, to jest ako se ugovaranje samog nastupa i isplata autorskih naknada (autorskih honorara) vrši direktno izvodjačima, porez na prihod ostvaren po tom osnovu, obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatilac tih prihoda, po stopi od 9% na osnovicu koju čini bruto naknada umanjena za 30% na ime standardnih rashoda. Navedeno je propisano članom 10 stav 1, članom 20 stav 2 i članom 48 stav 5 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (Sl.list RCG, br.65/01...04/07 i Sl.list CG, br.86/09 ... 62/13). Na teret isplatioca obračunava se prirez po stopama koje su utvrđene odgovarajućim odlukama jedinica lokalne samouprave. Osnovica za obračun prireza je obračunati porez na dohodak.

Porez po odbitku isplatilac prihoda prijavljuje na obrazcu IOPPD preko šifre 047 – Ugovorena naknada (ugovor o djelu, autorski ugovor i dr).

S obzirom da se radi o nerezidentnom fizičkom licu ukazujemo na odredbe člana 45.navedenog zakona kojima je određeno da Sporazum o otklanjanju dvostrukog oporezivanja ima pretežnu važnost u odnosu na odredbe ovog zakona, uz uslov da nerezident dokaže status rezidenta države sa kojom je Crna Gora zaključila ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i da je nerezident stvarni vlasnik prihoda.

Što se tiče Vašeg trećeg pitanja, da li je potrebno nabaviti poresku registar kasu zbog evidentiranja ulaznica za muzičko događanje, upućujemo Vas na odredbe Zakona o porezu na dodatu vrijednost gdje je u čl. 31 propisana obaveza poreskog obveznika da za svaki izvršeni promet proizvoda, ili usluga kupcu izda račun, a ukoliko taj promet proizvoda odnosno usluga naplaćuje u gotovini obavezan je taj promet iskazati preko poreske registar kase, tj. na obavezu evidentiranja gotovinski naplaćenog prometa proizvoda i usluga po bilo kom osnovu (dakle i od eventualno prodatih karata, konzumacija i sl.) preko poreskih registar kasa.

I na kraju, shodno čl. 13 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja ("Sl. list Crne Gore", br. 29/13) organizatori kulturnih, zabavnih, sportskih i drugih sličnih manifestacija dužni su da poreskom organu prijave prihode koje ostvare nerezidentna lica u vezi sa tim manifestacijama i, po tom osnovu, izvrše uplatu poreskih obaveza, u skladu sa poreskim propisima.

POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA

1. U kojoj poziciji poreske prijave poreza na dobit pravnih lica se unosi iznos plaćenog poreza po odbitku na osnovu ugovora o sprječavanu dvostrukog oporezivanja plaćenog u Bugarskoj za ostvareni prihod od kamata, kako bi rezidentno pravno lice ostvarilo poreski kredit u skladu sa članom 33 Zakona o porezu na dobit pravnih lica?

Članom 33 Zakona o porezu na dobit pravnih lica je propisano da se rezidentnom poreskom obvezniku, koji ostvari dobit izvan Crne Gore i koji plaća porez na tu dobit u drugoj državi na račun poreza na dobit utvđenog prema odredbama ovog zakona, odobrava se poreski kredit u visini poreza na dobit plaćenog u toj državi.

Poreski kredit iz stava 1 ovog člana ne može biti veći od iznosa koji bi se dobio primjenom odredaba ovog zakona na dobit ostvarenu u drugoj državi.

Sporazum o otklanjanju dvostrukog oporezivanja ima pretežnu važnost u odnosu na odredbe ovog zakona.

Potvrdu o rezidentnosti izdaje poreski organ.

Pod pretpostavkom da su ispunjeni uslovi propisani zakonom koji se tiču priznavanja poreskog kredita plaćenog u inostranstvu na osnovu ugovora o sprječavanu dvostrukog oporezivanja, poreski obveznik prilikom popunjavanja prijave poreza na dobit pravnih lica, tako plaćeni porez unosi u koloni pod rednim brojem 48 (iznos poreza plaćenog u drugoj državi). Napominjemo da poreski obveznik u svom knjigovodstvu mora obezbijediti dokumentaciju koja potkrepljuje , odnosno dokazuje da je porez plaćen u drugoj državi.

RAZNO

1. Da li ste u obavezi da podnosite mjesečni obračun akcize za kafu (OAKC-K) iako ste platili akcizu pri uvozu?

Članom 17 Zakona o akcizama je propisano da je obveznik akcize proizvođač, odnosno uvoznik akciznih proizvoda, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Akciza se obračunava za kalendarski mjesec.

Obveznik akcize dužan je da obračunatu akcizu iskaže u mjesečnom obračunu akciza.

Obračun iz člana 33 stav 3 ovog zakona podnosi se poreskom organu do 15. dana narednog mjeseca nakon isteka obračunskog perioda.

Obveznik akcize dužan je da podnese obračun akcize, nezavisno od toga da li je u propisanom periodu bio dužan plaćati akcizu ili ne.

Akciza kod uvoza akciznih proizvoda obračunava se i plaća kao da je uvozna dažbina, osim ako je plaćanje akcize odloženo u skladu sa ovim zakonom.

Akcizna osnovica za obračun akcize pri uvozu kafe čini vrijednost proizvoda utvrđena po carinskim propisima, uvećana za iznos carine i drugih uvoznih dažbina.

Akciza na kafu se plaća po stopi od 20% na osnovicu iz stava 1 ovog člana.

Dakle, na osnovu citiranih odredbi Zakona o akcizama, bez obzira što ste platili akcizu na kafu prilikom uvoza u obavezi ste da podnosite mjesečni obračun akcize za kafu na obrascu (OAKC-K) do 15. dana narednog mjeseca nakon isteka obračunskog perioda.